

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

P9\_TA(2022)0024

## Genetycznie zmodyfikowana soja GMB151 (BCS-GM151-6)

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 lutego 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję GMB151 (BCS-GM151-6), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (D075506/01 – 2021/2947(RSP))**

(2022/C 342/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję GMB151 (BCS-GM151-6), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (D075506/01,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie zmodyfikowanej genetycznie żywności i paszy<sup>(1)</sup>, w szczególności jego art. 7 ust. 3 i art. 19 ust. 3,
- uwzględniając głosowanie Stałego Komitetu ds. Łańcucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, w dniu 4 lutego 2022 r., w którym nie wydano opinii,
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję<sup>(2)</sup>,
- uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności („EFSA”) z dnia 27 stycznia 2021 r. opublikowaną 19 kwietnia 2021 r.<sup>(3)</sup>,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje zawierające sprzeciw wobec zezwoleń na wprowadzanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie („GMO”)<sup>(4)</sup>,

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

<sup>(2)</sup> Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

<sup>(3)</sup> Opinia naukowa panelu EFSA ds. organizmów zmodyfikowanych genetycznie dotycząca genetycznie zmodyfikowanej soi GMB 151 z przeznaczeniem na żywność i paszę, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 (wniosek EFSA-GMO-NL-2018.153), Dziennik EFSA 2021; 19(4): 6424, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6424>.

<sup>(4)</sup> W ósmej kadencji Parlament przyjął 36 rezolucji zawierających sprzeciw wobec zezwolenia na wprowadzanie GMO. Ponadto w dziewiątej kadencji Parlament przyjął następujące rezolucje:

- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MZHGOJG (SYN-ØØØJG-2), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0028).
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0029).
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0030).
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0054).
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 89788 (MON-89788-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0055).

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

- 
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 oraz subkombinacje MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0056).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy, cztery lub pięć modyfikacji Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2019)0057).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 maja 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0069).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 oraz genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę łączącą dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 87427, MON 89034, MIR162 i NK603, składających się z tych odmian kukurydzy lub z nich wyprodukowanych oraz uchylającej decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2018/1111 na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0291).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0292).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 i NK603 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0293).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0365).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 oraz rodzaje genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy łączące dwie lub trzy modyfikacje MON 87427, MON 89034, MIR162 i MON 87411, składających się z tych odmian kukurydzy lub z nich wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0366).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0367).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 88017 (MON-88Ø17-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0368).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 (MON-89Ø34-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0369).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę GHB614 × T304-40 × GHB119, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2021)0080).
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2021)0081).

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

- uwzględniając art. 112 ust. 2 i 3 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- A. mając na uwadze, że w dniu 9 października 2018 r. BASF SE z siedzibą w Niemczech złożył w imieniu BASF Agricultural Solutions Seed US LLC z siedzibą w Stanach Zjednoczonych („wnioskodawca”) wniosek o wydanie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu żywności, składników żywności i pasz zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję GMB151 („soja zmodyfikowana genetycznie”), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003; mając na uwadze, że wniosek ten dotyczył również wprowadzenia do obrotu produktów zawierających soję zmodyfikowaną genetycznie lub składających się z niej, do zastosowań innych niż żywność i pasza, z wyjątkiem uprawy;
- B. mając na uwadze, że 27 stycznia 2021 r., EFSA wydał pozytywną opinię, którą opublikowano 19 kwietnia 2021 r.;
- C. mając na uwadze, że soja zmodyfikowana genetycznie została opracowana w celu uzyskania tolerancji na herbicydy z grupy zwanej inhibitorami HPPD, takie jak izoksafłutol, mezotrion i tembotrionina, i wytwarza białko owadobójcze (toksyna Bt), Cry14Ab-1.b<sup>(5)</sup>, które jest toksyczne dla nicieni (glisty);

#### **Brak oceny pozostałości herbicydów, ich metabolitów i łącznego wpływu różnych substancji w połączeniu**

- D. mając na uwadze, że w wielu badaniach wykazano, iż uprawa roślin genetycznie zmodyfikowanych tolerujących herbicydy prowadzi do większego zużycia herbicydów uzupełniających, co w dużej mierze spowodowane jest pojawieniem się chwastów odpornych na herbicydy<sup>(6)</sup>; mając na uwadze, że należy się w związku z tym spodziewać, iż soja genetycznie zmodyfikowana będzie narażona na wyższe i powtarzające się dawki herbicydów uzupełniających, co może doprowadzić do zwiększenia ilości pozostałości w zbiorach;
- E. mając na uwadze, że według zharmonizowanej klasyfikacji i zgodnie z oznakowaniem zatwierdzonym przez Unię izoksafłutol działa bardzo toksycznie na organizmy wodne i podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki<sup>(7)</sup>;
- F. mając na uwadze, że do celów oceny ryzyka na genetycznie zmodyfikowanej soi zastosowano wyłącznie izoksafłutol; mając jednakże na uwadze, że inhibitory HPPD obejmują szereg herbicydów, w tym mezotrion, które także mogą być stosowane w dużych ilościach w uprawie tej zmodyfikowanej genetycznie soi;
- G. mając na uwadze, że według EFSA mezotrion „można uznać za mający właściwości zaburzające funkcjonowanie układu dokrewnego”, a genotoksyczności substancji AMBA, produktu rozpadu mezotrionu, „nie można wykluczyć”<sup>(8)</sup>;

---

— rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-81419-2 × DAS-44406-6, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2021)0334).

— rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 oraz rodzaje genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy łączące dwie lub trzy modyfikacje 1507, MIR162, MON810 i NK603, produktów składających się z wymienionych rodzajów genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2021)0335).

— rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt 11 (SYN-BTØ11-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9\_TA(2021)0336).

<sup>(5)</sup> Opinia EFSA, s. 6 i 7.

<sup>(6)</sup> Zob. np. Bonny S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact” [Zmodyfikowane genetycznie rośliny i chwasty tolerujące herbicydy a herbicydy – przegląd i wpływ], Environmental Management, styczeń 2016, 57 (1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> oraz Benbrook C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years” [Wpływ zmodyfikowanych genetycznie upraw na stosowanie pestycydów w USA – pierwsze szesnaście lat], Environmental Sciences Europe; 28 września 2012 r., tom 24(1), <https://en.eur.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

<sup>(7)</sup> <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433>

<sup>(8)</sup> EFSA „Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance mesotrione” [Wnioski z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy, dotyczącej substancji czynnej mezotrion], Dziennik EFSA 2016, 14(3):4419, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419>.

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

- H. mając na uwadze, że ocenę pozostałości herbicydów i produktów ich rozpadu („metabolitów”) na roślinach zmodyfikowanych genetycznie uznaje się za niewchodzącą w zakres kompetencji panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie („panel EFSA ds. GMO”), w związku z czym procedura wydawania zezwoleń na GMO nie obejmuje takiej oceny; mając na uwadze, że jest to podejście problematyczne, ponieważ na sposób, w jaki roślina zmodyfikowana genetycznie rozkłada herbicydy uzupełniające, oraz na skład, a tym samym toksyczność metabolitów, może wpływać sama modyfikacja genetyczna;
- I. mając na uwadze, że ze względu na szczególne praktyki rolnicze związane z uprawą roślin zmodyfikowanych genetycznie tolerujących herbicydy istnieją specjalne schematy stosowania, narażenia na działanie, występowania konkretnych metabolitów oraz powstawania efektów skojarzonych, które wymagają szczególnej uwagi; mając na uwadze, że EFSA nie wziął tych schematów pod uwagę;
- J. mając na uwadze, że nie można zatem stwierdzić, iż spożywanie soi zmodyfikowanej genetycznie jest bezpieczne dla zdrowia ludzi i zwierząt;

#### **Nierozstrzygnięte kwestie dotyczące toksyn Bt**

- K. mając na uwadze, że do badań bezpieczeństwa wykorzystano wyizolowane białka Cry14Ab-1 uzyskane z systemów rekombinacji drobnoustrojów<sup>(9)</sup>; mając na uwadze, że do badań toksykologicznych prowadzonych na wyizolowanych białkach nie można przywiązywać dużej wagi, gdyż toksyny Bt w roślinach uprawnych zmodyfikowanych genetycznie, takich jak kukurydza, bawełna i soja, są z natury bardziej toksyczne niż wyizolowane toksyny Bt; mając na uwadze, że wynika to stąd, iż inhibitory proteazy (IP) obecne w tkankach roślinnych mogą zwiększać toksyczność toksyn Bt, opóźniając ich rozpad; mając na uwadze, że zjawisko to wykazano w wielu badaniach, w tym w badaniu przeprowadzonym trzydzieści lat temu dla przedsiębiorstwa Monsanto, w którym wykazano, że nawet skrajnie niski poziom inhibitorów proteazy zwiększa toksyczność toksyn Bt aż dwudziestokrotnie<sup>(10)</sup>;
- L. mając na uwadze, że ta zwiększona toksyczność nigdy nie została uwzględniona w ocenach ryzyka EFSA, mimo iż są one istotne w przypadku wszystkich roślin Bt, dla których wydano zezwolenie na przywóz lub uprawę w Unii; mając na uwadze, że nie można zatem wykluczyć zagrożeń dla ludzi i zwierząt spożywających żywność i paszę zawierającą toksyny Bt, wynikających z tej zwiększonej toksyczności spowodowanej interakcją między inhibitorami proteazy a toksynami Bt;
- M. mając na uwadze, że w szeregu badań zaobserwowano skutki uboczne wynikające z narażenia na toksyny Bt mogące wpływać na układ odpornościowy oraz zauważono, że niektóre toksyny Bt mogą wykazywać właściwości adiuwantów<sup>(11)</sup>, co oznacza, że mogą nasilać alergenicność innych białek, z którymi wchodzi w styczność;
- N. mając na uwadze, że badanie naukowe wykazało, iż toksyczność toksyn Bt może również wzrosnąć wskutek interakcji z pozostałościami po opryskach herbicydami oraz że potrzebne są dalsze badania nad efektami skojarzonymi „upakowanych” zdarzeń (uprawy GMO, które zostały zmodyfikowane tak, aby były odporne na herbicydy i wytwarzały insektycydy w postaci toksyn Bt)<sup>(12)</sup>; mając jednak na uwadze, że ocenę ewentualnych interakcji pozostałości herbicydów i ich metabolitów z toksynami Bt uznaje się za niewchodzącą w zakres kompetencji panelu EFSA ds. GMO, w związku z czym nie dokonuje się jej w ramach oceny ryzyka;

#### **Uwagi właściwych organów państw członkowskich**

- O. mając na uwadze uwagi zgłoszone EFSA przez właściwe organy państw członkowskich w ciągu trzymiesięcznego okresu konsultacji<sup>(13)</sup>; mając na uwadze, że w krytycznych uwagach podnoszono m.in., iż należało przedstawić dane w celu oceny, czy w genetycznie zmodyfikowanej soi występuje akumulacja pozostałości i metabolitów, czy niedopuszczalne poziomy takich pozostałości i metabolitów mogą być zawarte w genetycznie zmodyfikowanej soi przywożonej do Unii oraz konsekwencje dla toksyczności podprzewlekłej, rozwojowej i reprodukcyjnej, iż podstawa oceny ryzyka środowiskowego wiąże się z szeregiem niedociągnięć i w związku z tym pozostaje niepewność dotycząca ryzyka środowiskowego związanego z genetycznie zmodyfikowaną soją, iż obecne badania nie są wystarczające, aby stwierdzić, że narażenie środowiska, a tym samym skutki dla organizmów niebędących przedmiotem zwalczania, będą

<sup>(9)</sup> Opinia EFSA, s. 16.

<sup>(10)</sup> MacIntosh S.C., Kishore G.M., Perlak F.J., Marrone P.G., Stone T.B., Sims S.R., Fuchs R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors” [Nasilenie aktywności owadobójczej *Bacillus thuringiensis* w obecności inhibitorów proteazy serynowej], *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 1990, 38, s. 1145–1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>

<sup>(11)</sup> Zob. Rubio-Infante N., Moreno-Fierros L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals” [Przegląd bezpieczeństwa i skutków biologicznych toksyn Cry *Bacillus thuringiensis* u ssaków], *Journal of Applied Toxicology*, maj 2016, 36(5), s. 630–648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>

<sup>(12)</sup> <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278691516300722?via%3Dihub>

<sup>(13)</sup> Uwagi państw członkowskich na temat soi zmodyfikowanej genetycznie można znaleźć w rejestrze pytań EFSA: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5946>

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

nieistotne, iż należy uwzględnić oddziaływanie uprawy genetycznie zmodyfikowanej soi w krajach produkujących, oraz że „na podstawie dowodów przedstawionych w dokumentacji nie można sformułować wniosków dotyczących oceny porównawczej soi GMB151 lub jej bezpieczeństwa”;

### **Niedemokratyczny proces podejmowania decyzji**

- P. mając na uwadze, że Komisja przyznaje, iż sytuacja, w której nadal wydaje ona zezwolenia na wprowadzanie GMO bez uzyskania poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich, jest problematyczna, oraz że sytuacja taka jest wyjątkiem, jeśli chodzi ogólnie o wydawanie zezwoleń na wprowadzanie produktów, ale stała się normą w procesie podejmowania decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy;
- Q. mając na uwadze, że w trakcie ósmej kadencji Parlament przyjął łącznie 36 rezolucji, w których sprzeciwił się wprowadzeniu do obrotu GMO: do zastosowania w żywności i paszy (33 rezolucje) oraz do uprawy w Unii (3 rezolucje); mając na uwadze, że w dziewiątej kadencji Parlament Europejski przyjął już 21 sprzeciwów wobec wprowadzania GMO do obrotu; mając na uwadze, że nie uzyskano poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich dla zezwolenia na wprowadzenie żadnego z tych GMO; mając na uwadze, że powody, dla których państwa członkowskie nie popierają przyznawania zezwoleń, obejmują obawy naukowe związane z oceną ryzyka;
- R. mając na uwadze, że Komisja nadal wydaje zezwolenia na GMO, mimo że sama stwierdziła niedemokratyczność tego procesu, a także mimo braku poparcia ze strony państw członkowskich i mimo zastrzeżeń Parlamentu;
- S. mając na uwadze, że żadna zmiana w prawie nie jest konieczna, by Komisja mogła nie wydać zezwolenia dotyczącego GMO, jeżeli w Komitecie Odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za jego udzieleniem <sup>(14)</sup>;

### **Wypełnianie zobowiązań międzynarodowych Unii**

- T. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnej sprawozdawczynie Organizacji Narodów Zjednoczonych („ONZ”) ds. prawa do żywności z 2017 r. stwierdzono, iż szczególnie w krajach rozwijających się niebezpieczne pestycydy mają katastrofalne skutki dla zdrowia <sup>(15)</sup>; mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju ONZ („SDG”) 3.9 ma na celu znaczne zmniejszenie do 2030 r. liczby zgonów i chorób spowodowanych niebezpiecznymi chemikaliami oraz zanieczyszczeniem i skażeniem powietrza, wody i gleby <sup>(16)</sup>; mając na uwadze, że zezwolenie na przywóz genetycznie zmodyfikowanej soi zwiększyłoby popyt na tę roślinę uprawną, która została zmodyfikowana w celu zastosowania herbicydów hamujących HPPD, takich jak izoksafłutol i meotrion, zwiększając w ten sposób narażenie pracowników w państwach trzecich; mając na uwadze, że ryzyko zwiększonego narażenia pracowników i środowiska jest szczególnie niepokojące w przypadku zmodyfikowanych genetycznie upraw odpornych na herbicydy, gdyż w uprawach tych stosuje się większe ilości takich środków;
- U. mając na uwadze, że do głównych przyczyn utraty różnorodności biologicznej należy wylesianie; mając na uwadze, że emisje wynikające z użytkowania gruntów i zmiany tego użytkowania, głównie z wylesiania, to po spalaniu paliw kopalnych druga w kolejności przyczyna zmiany klimatu <sup>(17)</sup>; mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju nr 15 obejmuje powstrzymanie wylesiania do 2020 r. <sup>(18)</sup>; mając na uwadze, że lasy pełnią wiele funkcji sprzyjających większości celów zrównoważonego rozwoju <sup>(19)</sup>;

<sup>(14)</sup> Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Komisja „może przyjąć”, a nie „przyjmuje” zezwolenie, jeżeli w Komitecie Odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zezwoleniem (art. 6 ust. 3).

<sup>(15)</sup> <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

<sup>(16)</sup> <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

<sup>(17)</sup> Komunikat Komisji z dnia 23 lipca 2019 r. pt. „Zintensyfikowanie działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów” (COM(2019)0352), s. 1.

<sup>(18)</sup> Zob. cel nr 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>.

<sup>(19)</sup> Komunikat Komisji z dnia 23 lipca 2019 r. pt. „Zintensyfikowanie działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów” (COM(2019)0352), s. 2.

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

- V. mając na uwadze, że produkcja soi należy do najważniejszych przyczyn wylesiania w dorzeczu Amazonki, w regionie Cerrado i na równinie Gran Chaco w Ameryce Południowej; mając na uwadze, że 97 % soi uprawianej w Brazylii i 100 % soi uprawianej w Argentynie to soja zmodyfikowana genetycznie<sup>(20)</sup>; mając na uwadze, że zdecydowana większość genetycznie zmodyfikowanej soi dopuszczonej do uprawy w Brazylii i Argentynie jest również dopuszczona do przywozu do Unii;
- W. mając na uwadze, że Unia jest stroną Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej („CBD ONZ”), w której jasno określono, że zarówno kraje eksportujące, jak i importujące mają międzynarodowe obowiązki w zakresie różnorodności biologicznej;
- X. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie może wywierać szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt ani na środowisko naturalne, a przy sporządzaniu decyzji Komisja musi brać pod uwagę wszelkie istotne przepisy prawa Unii oraz inne uzasadnione czynniki istotne dla sprawy; mając na uwadze, że takie uzasadnione czynniki powinny obejmować zobowiązania Unii wynikające z celów zrównoważonego rozwoju ONZ, porozumienia klimatycznego z Paryża i CBD ONZ;
1. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji wykracza poza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;
  2. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji jest niespójny z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002<sup>(21)</sup> – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumentów w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;
  3. wzywa Komisję do wycofania projektu decyzji wykonawczej;
  4. ponownie wzywa Komisję, by nie wydawała zezwoleń na GMO odporne na herbicydy, dopóki w poszczególnych przypadkach nie zostaną szczegółowo zbadane zagrożenia dla zdrowia wynikające z pozostałości herbicydów, co wymaga pełnej oceny pozostałości po opryskach upraw zmodyfikowanych genetycznie herbicydami uzupełniającymi oraz oceny produktów ich rozpadu i wszelkich efektów skojarzonych, w tym z samą rośliną zmodyfikowaną genetycznie;
  5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w skierowanym do posłów piśmie z 11 września 2020 r. Komisja ostatecznie przyznała, iż przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie GMO należy uwzględnić zasady zrównoważonego rozwoju<sup>(22)</sup>; wyraża jednak głębokie rozczarowanie faktem, że po tej dacie Komisja wciąż zezwalała na przywóz GMO do Unii mimo sprzeciwu Parlamentu i większości państw członkowskich głosujących przeciwko udzielaniu takich zezwoleń;
  6. wzywa EFSA, aby żądał danych o wpływie spożycia żywności i paszy pochodzących z genetycznie zmodyfikowanych roślin na mikrobiom jelitowy;
  7. wzywa EFSA do poszerzenia oceny ryzyka, aby w pełni uwzględnić wszystkie interakcje i efekty skojarzone występujące między toksynami Bt, roślinami zmodyfikowanymi genetycznie i ich składnikami, a także pozostałościami z oprysków herbicydami uzupełniającymi oraz do oceny związanego z tym wpływu na środowisko oraz zdrowie i bezpieczeństwo żywności;

<sup>(20)</sup> Międzynarodowy Instytut Propagowania Upraw Biotechnologicznych (ISAAA), „Global status of Commercialized Biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years” [Globalny status wprowadzonych na rynek upraw biotechnologicznych i genetycznie zmodyfikowanych w 2017 r.: w ciągu 22 lat wprowadzenie upraw biotechnologicznych przyniosło liczne korzyści gospodarcze], ISAAA Brief nr 53 (2017), s. 16 i 21, <https://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>.

<sup>(21)</sup> Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

<sup>(22)</sup> <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

Wtorek, 15 lutego 2022 r.

8. wzywa Komisję do natychmiastowego zawieszenia importu genetycznie zmodyfikowanej soi uprawianej w Brazylii i Argentynie, stosując w razie potrzeby art. 53 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, do czasu wprowadzenia skutecznych prawnie wiążących mechanizmów zapobiegających wprowadzaniu do obrotu w Unii produktów kojarzonych z wylesianiem i powiązanymi naruszeniami praw człowieka;
9. ponawia apel o wdrożenie europejskiej strategii produkcji i dostaw białek roślinnych<sup>(23)</sup>, umożliwiającej Unii zmniejszenie uzależnienia od przywozu genetycznie zmodyfikowanej soi i stworzenie krótszych łańcuchów żywnościowych i rynków regionalnych;
10. ponownie apeluje do Komisji o uwzględnianie zobowiązań Unii wynikających z umów międzynarodowych, takich jak paryskie porozumienie klimatyczne, Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej i cele zrównoważonego rozwoju ONZ; ponawia apel o to, by projektem aktów wykonawczych towarzyszyło uzasadnienie wyjaśniające, w jaki sposób zapewnia się w nich przestrzeganie zasady „nie szkodzić”<sup>(24)</sup>;
11. podkreśla, że poprawki przyjęte przez Parlament Europejski 17 grudnia 2020 r. do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 182/2011<sup>(25)</sup>, które stanowią podstawę negocjacji z Radą, przewidują, że Komisja nie może zezwalać na GMO, jeżeli nie popiera tego większość kwalifikowana państw członkowskich; nalega, aby Komisja szanowała to stanowisko, i wzywa Radę do kontynuowania prac i przyjęcia w trybie pilnym ogólnego podejścia w odniesieniu do tego dossier;
12. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

---

<sup>(23)</sup> Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2), ust. 64.

<sup>(24)</sup> Rezolucja Parlamentu z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2), ust. 102.

<sup>(25)</sup> Teksty przyjęte, P9\_TA(2020)0364.